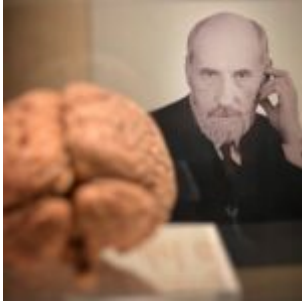

Veritat, bellesa i bondat en els referents que creen sentit

written by Benjamín Menéndez | 4 d'August de 2023

Recentment vaig tindre la sort de visitar l'exposició sobre Ramon i Cajal al centre de cultura contemporània La Madraza de la Universitat de Granada. Es tracta d'un clar exemple de referent universal a nivell humà i científic que, unint veritat, bellesa i bondat, va oferir i segueix oferint, més de cent anys després, camins de millora amb creació de sentit per a tots i totes.

Ramon i Cajal hui segueix sent un referent per les seues troballes científiques fins al punt que fa pocs dies [un estudi de la Universitat de Chicago](#) li va restituir la raó sobre la veritable estructura de les cèl·lules neuronals de Purkinje a partir de les observacions que l'insigne científic espanyol havia recollit als seus bells dibuixos de les cèl·lules nervioses de les neurones ("les papallones de l'ànima" com a ell li agradava anomenar-les). Des d'un punt de vista social i personal l'exposició ens mostra un Ramon i Cajal a més compromés amb la ciència i l'educació, solidari i bondadós amb deixebles i companys, que, per citar-ne només un detall, no va dubtar a posar en valor, a la cerimònia de recepció del Nobel el 1906, el treball de la persona amb qui compartia el premi d'aquell any, encara que no fóra correspost (al contrari) pel seu homòleg de la

mateixa manera.

Visibilitzar referents que com Ramon i Cajal realment constitueixen un model en l'aspecte personal, social i acadèmic és clau per a crear sentit entre tots i totes i aconseguir avanços en la [societat dialògica](#) on ens trobem. Per contra, oferir referents que no són exemplars en algun d'estos àmbits posa obstacles a la millora i al progrés, siga quin siga l'àmbit de què es tracte; així, per exemple, centrar-se com a referents feministes en [Simone de Beauvoir](#) ([signant d'un manifest a favor de despenalitzar la pederàstia](#)), en comptes d'en Simone Weil; o centrar-se en Gloria Fuertes ([col·laboradora en revistes infantils de propaganda franquista](#)), en comptes de en les dones feministes antifranquistes exiliades, fa "[retrocedir la ciència, els avanços socials i totes aquelles persones que els fan possibles](#)" i contribueix a una pèrdua absoluta de sentit, fomentant moltes vegades la polarització, el frontisme i que no s'aconseguisquen els objectius desitjats. La propagació d'estos falsos referents des de sectors "feministes" són tan erms i de vegades nocius com, per exemple, voler contrarestar l'extrema dreta alhora que s'alaba a [figures de mentalitat nazi com Nietzsche](#).

Educar amb veritables referents, abordar els temes des de l'evidència científica, en diàleg igualitari i amb actuacions d'impacte social, com ara [actuacions educatives d'èxit](#) (AEE), millora les persones i redueix les postures negacionistes. A títol personal, he pogut viure, des que participe de les AEE, com el negacionisme frontista en qüestions de gènere que de vegades trobem a les aules es va neutralitzant gràcies a les tertúlies feministes dialògiques, evitant les opinions esbiaixades, els falsos referents i les actuacions no dialògiques pròpies d'una [coeducació feudal](#). És important que tinguem en compte que "[per molt bona intenció que tinguem i per molt esforç que](#)

posem, correm el risc que la nostra tasca professional no només siga inútil, sinó fins i tot contraproduent", si no partim de les millors evidències científiques d'impacte social ([ECIS](#)) i dels veritables referents que generen transformació i creació de sentit entre tots i totes.